

מיצ"ב

מבחן בעברית

כיתה ח | טור א | פנימי

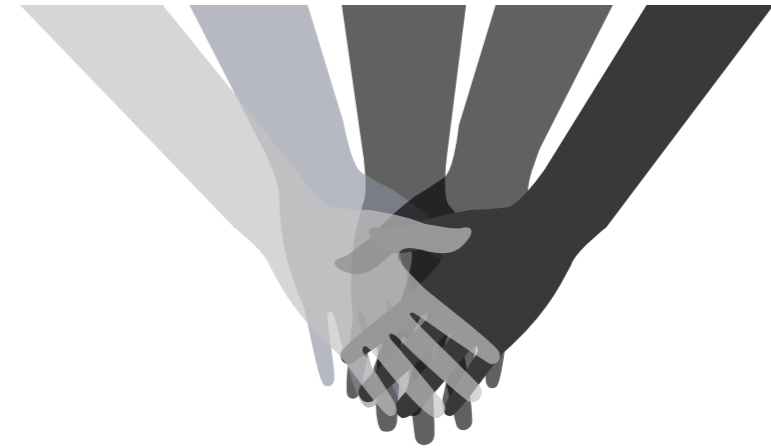
שם התלמיד/ה: _____

הכיתה: _____

שעתם היפה: על נעורים והתנדבות

מעובד לפי מאמרה של פרופ' ציפורה מגן, "שעתם היפה: על נעורים והתנדבות", אתר התנדבות בישראל, 31/3/2009

"הנוער הוא הסיכוי הנצחי לאושר של האנושות."

מרטין בובר¹

המחקר והספרות, אמצעי התקשורת, מערכת החינוך, גם ההורים – כולם מרבים לעסוק בתיאור מאפייני ההתנהגות המדאיגים והבעייתיים של מתבגרים: התרכזות בעצמם, חומרנות, אלימות גואה, ניכור וחוסר אכפתיות. בסחף הזה כמעט נעלמים מתודעתנו הגילויים החיוביים והאנושיים של בני הנוער.

5 מעט מאוד ידוע לנו על מתבגרים המתעניינים בנושאים חברתיים, המתלבטים בשאלות מוסריות וערכיות, המוכנים להושיט יד מסייעת ולהתנדב "בלי חשבון". מעט מדי ידוע לנו על בני נוער המתנדבים לעשייה קשה ומורכבת, כשהם מנסים להביא שמחה ללבם של קשישים בודדים, כשהם מתמסרים לחיזוקם של ילדים הסובלים ממוגבלויות, או כאשר הם פועלים לקידום איכות הסביבה.

10 במילים אחרות: שעתם היפה של צעירים אלה נסתרת מאתנו כמעט לחלוטין. האם מפני שהתנהגות זו נדירה, או שִׁמָּא עֵינֵינוּ מתמקדות רק בגילויים השליליים של התנהגות בני הנוער?

¹ מרטין בובר – חוקר ופילוסוף יהודי. חי בשנים 1878–1965.

15 אנו כמורים, כהורים, כמטפלים, עומדים לא פעם נבוכים מול משאלות מנוגדות ומסרים סותרים של המתבגרים: מצד אחד הרצון להיות לבד, עם עצמם, ושאיש לא יטריד אותם, מצד שני הצורך להיות עם אחרים, להשתייך. מחד גיסא ההתנגדות לסמכות ולתלות, הרצון בעצמאות, ומאידך גיסא הצורך החזק כל כך שיתייחסו אליהם, שישומו לב אליהם, שיגלו בהם עניין. מצב רוח מרומם הופך כהרף עין לדכדוך; אדישות וחוסר התחשבות מְפַנֵּים מְקוֹמָם לפתע להתלהבות ולרצון לתרום ולעשות; רגע אחד כעס עצור ובעיטות לכל עבר, ומיד אחריו גילויים של רוך, רגישות ודאגה לאחר. נשאלת השאלה: מי הם בני הנוער ומה בעצם הם רוצים?

20 במחקרים שנערכו בקרב מתבגרים מתרבויות שונות נבחנו השאלות האלה: האם מסוגלים מתבגרים ליטול על עצמם מחויבויות חברתיות ולתת מעצמם למען רווחתם של אחרים, ואם כן, עד כמה?

25 מניתוח תשובותיהם של יותר מ-3,500 בני נוער התברר כי יותר משליש הביעו משאלות הקשורות רק לחייהם הפרטיים ללא כל זיקה לאדם אחר או לעשייה כלשהי. לעומתם, כשליש מהמתבגרים הביעו רצון מפורש לעשות גם למען רווחתם של אחרים, לשרת את המדינה, לתרום זמן, לסייע לאנשים במצבי קושי ולעשות למען אושרם של בני גילם. זאת ועוד, בכל המחקרים נמצא כי אותם צעירים שהביעו רצון לעזור, להתנדב ולתרום היו גם אלה שדיווחו על חוויות של אושר, שמחה והתרוממות רוח. נראה כי חיפוש אחר אושר אישי אינו בא בהכרח על חשבון מחויבות לאחרים, וכי הנכונות לפעול ולהתנדב למען שלומם וטובתם של אחרים אינה באה על חשבון השקעת היחיד בעצמו.

30 מסקרים שונים שנערכו בישראל על היקף תופעת ההתנדבות בקרב בני הנוער עולה כי כ-23% מהם מעורבים בפעילות התנדבותית מתמשכת בקהילה. הם מסייעים בבתי חולים, חונכים תלמידים מתקשים, חוברים לקשישים בודדים, משתתפים בעשייה לקידום איכות הסביבה, וככלל מעורבים בכל מגוון הפעילויות ההתנדבותיות שיש בהן כדי לחזק יחידים וקבוצות בחברה.

40 לבני הנוער יש צורך בריגושים, ביציאה מן השגרה, בתחושת כוח ובערך עצמי. הצרכים האלה יכולים למצוא ביטוי בעשייה מאתגרת ובפעילות משמעותית למען אחרים, ובאותה שעה עשייה זו מזמנת להם חוויית היפעמות, רגעים של חדווה והכרת ערך עצמי. "לשמוע את האושר של האנשים ואת החיוך על פניהם בגלל משהו שאתה הצלחת לעשות, זה משמח מאוד. זה לא דבר ענק, אבל זה נותן לך להרגיש טוב עם עצמך." עדות אישית זו של תלמיד מתנדב תואמת לממצאי מחקרים המלמדים, שצעירים מתנדבים אלה חווים רגעי אושר בעוצמות גבוהות יותר מבני נוער שאינם מתנדבים, וחווים את העולם כמקום שטוב לחיות בו.

45 ההתנדבות גם מזמנת התנסות בקבלה ובנתינה שאין להן חלופה: "ניצולת השואה שאצלה אנחנו מבקרות היא אישה מיוחדת. היא לימדה אותנו על החיים יותר ממה שיכולנו ללמוד במשך חיים שלמים. אמנם אנחנו מתנדבות אצלה, אבל היא עושה בשבילנו יותר ממה שאנחנו עושות בשבילה."

© כל הזכויות שמורות למחברת.

פרק שלישי

25. במסגרות חינוך שונות, כגון בתי ספר ותנועות נוער, נערים ונערות נדרשים להשתתף בפעילויות מגוונות התורמות לחברה: ניקיון הסביבה, התרמה, חונכות ועוד. לא כל בני הנוער היו בוחרים להשתתף בפעילויות אלה מרצונם החופשי.

האם אתם חושבים שיש לחייב בני נוער להשתתף בפעילויות התורמות לחברה?

כתבו חיבור (טקסט) שבו תביעו את עמדתכם בשאלה זו.

נמקו את דבריכם והביאו דוגמאות מעולמכם.

כתבו כ־15 שורות (כ־150 מילים).

בכתיבתכם הקפידו על ניסוח,
על סימני פיסוק, על כתיב נכון
ועל כתב יד ברור.

תוכלו לכתוב טיוטה בעמוד הבא.

קראו שנית את מה שכתבתם,
ותקנו לפי הצורך.